

Asia: VN/16344/2020

Lausuntopyyntö lakiluonnoksesta luottotietolain muuttamiseksi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto lakiluonnoksesta luottotietolain muuttamiseksi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämiseksi

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa lakiluonnoksesta luottotietolain muuttamiseksi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämiseksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) esittää lausuntonaan seuraavaa:

KKV kannattaa maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämistä tilanteessa, jossa saatava on suoritettu, ja pitää tärkeänä, että uudella maksuhäiriömerkinnällä ei olisi vaikutusta aiemman maksuhäiriömerkinnän säilytysaikaan.

Maksuhäiriömerkinnät vaikuttavat luottokelpoisuuden arviointiin. On tärkeää, että tieto kuluttajien maksukykyyn todella vaikuttavista seikoista on luotonantajan käytettävissä ja on myös luottoa hakevan kuluttajan etu, että luotonantaja arvioi hänen maksukykynsä oikein. Maksuhäiriömerkinnän vaikutukset ovat kuitenkin kokonaisvaltaiset ja kuluttajien kannalta keskeistä on myös se, että maksuhäiriömerkintä ei aiheuttaisi kohtuuttomia seurauksia. Maksuhäiriöllä on paljon muitakin negatiivisia vaikutuksia luottotietonsa menettäneen kuluttajan elämään kuin pelkästään luotonsaannin estyminen. Maksuhäiriömerkintä voi vaikeuttaa esimerkiksi kotivakuutuksen, vuokra-asunnon ja työpaikan saamista. Maksuhäiriömerkinnästä voi koitua merkittäviä seurauksia vielä silloinkin, kun merkinnän aiheuttanut saatava on suoritettu kokonaisuudessaan.

Merkintään johtaneet syyt ovat erilaisia ja osalle kuluttajista on kohtuutonta, että maksuhäiriömerkintä säilyy pitkään rekisteristä myös sen jälkeen, kun saatava on suoritettu kokonaan. Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä tilanteessa, jossa saatava on jo suoritettu, voitaisiin lievittää merkinnästä aiheutuvia negatiivisia seurauksia ja edistää velallisen toimintamahdollisuuksia yhteiskunnassa. Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen tilanteessa, jossa saatava on jo suoritettu, voisi paremmin myös motivoida velallisia maksamaan maksuhäiriön aiheuttaneen velan pois.

Lakiluonnoksessa on todettu, että Suomen Asiakastieto Oy:n rekistereissä on yhteensä noin 9 700 henkilöä, joiden kaikissa merkinnöissä on suoritusta koskeva merkintä. Bisnode Finland Oy:n rekisterissä vastaava luku on noin 7 700. Lakiluonnoksen mukaan ero selittyy muun muassa sillä, että velallinen ei välttämättä ilmoita suorituksesta kaikille luottotietotoiminnan harjoittajille. Lakiluonnoksessa on lisäksi todettu, että Suomen Asiakastieto Oy:n rekisterissä on 20 800 henkilöä, joilla on ainakin yksi saatavan suoritusta koskeva merkintä. Lakiluonnoksessa todetaan edelleen, että ilmoittaminen saatavan suorittamisesta vaatii osin velallisen omaa aktiivisuutta ja näin ollen voi saatavan suorittaneiden joukko olla esitettyjä lukuja suurempi. Toisaalta lakiluonnoksessa esitetään, että henkilöillä on kuitenkin usein lukuisia merkintöjä. Saatavan suoritus ei poistaisi kaikkia merkintöjä eikä ole varmaa, kuinka moni henkilö esittäisi pyynnön saatavan suoritusta koskevan merkinnän kirjaamiseksi, silloin, jos henkilölle jäisi luottotietorekisteriin muita merkintöjä. Näin ollen niiden henkilöiden tarkkaa lukumäärää, joita muutos koskee, on lakiluonnoksen mukaan vaikea arvioida.

Sääntelyn vaikutuksia ei siten voida kattavasti ja luotettavasti arvioida käytettävissä olevan tiedon perusteella. Koska nykyisessä maksuhäiriömerkintöjä koskevassa lainsäädännössä ilmoittaminen saatavan suorittamisesta jää osin velallisen oman aktiivisuuden varaan, KKV pitää tärkeänä, että velallisen mahdollisuus tarkistaa luottotietonsa ja ilmoittaa saatavan suorittamisesta luottotietotoiminnan harjoittajalle tosiasiallisesti turvattaisiin. Nykyisen lainsäädännön nojalla velallisella on oikeus tarkistaa luottotietonsa maksutta kerran 12 kuukaudessa.

Luonnoksen mukaan velkojan ilmoittama tai viranomaisen toteama maksuhäiriötieto olisi poistettava kuukauden kuluessa siitä, kun rekisterinpitäjälle on tullut tieto saatavan suorittamisesta. Sääntelyn yksityiskohtien osalta KKV toteaa, että jos velallisen tunnustama maksuhäiriötieto on tarkoitettu indisioksi siitä, että velallisella on viivästynyt, suorittamaton velka, tulisi hankkeen yhteydessä arvioida uudelleen kerran, onko perusteltua, että tämä maksuhäiriötieto säilyy luottotietorekisterissä senkin jälkeen, kun sen perusteena oleva velka on tullut kokonaan suoritetuksi.

Virtanen Erika
Kilpailu- ja kuluttajavirasto